

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně

A.W.C.I. s.r.o., IČ: 25768531,
se sídlem Srbova 360/1, Praha 8 – Libeň,

proti
žalovanému

Odvolací finanční ředitelství,
se sídlem Masarykova 427/31, Brno,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2025, č. j. 5140/25/5200-11434-711938,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

I. Základ sporu

1. Správce daně, Finanční úřad pro hlavní město Prahu, vydal dne 4. 9. 2024 pod č. j. 6908379/24/2008-52522-111478 dodatečný platební výměr na daň z příjmů právnických osob a současně rozhodl o zrušení daňové ztráty z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014. Tímto rozhodnutím doměřil žalobkyni daň z příjmů právnických osob ve výši 4 180 Kč a zrušil jí daňovou ztrátu ve výši 1 126 587,5 Kč. Současně žalobkyni vznikla zákonná povinnost uhradit penále ve výši 20 % z částky doměřené daně, tj. 836 Kč, a penále ve výši 1 % z částky doměřené daňové ztráty, tj. 12 659 Kč.
2. Správce daně takto postupoval na základě zjištění, že žalobkyně zaúčtovala na nákladový účet 562.1 úroky ve výši 1 128 800 Kč, které současně vykázala ve výkazu „Vybrané údaje z výkazu zisku a ztráty pro podnikatele – druhové členění ve zjednodušeném rozsahu“ ke dni 31. 12. 2014 na řádku „Ostatní finanční náklady“ ve stejné výši. Tyto úroky žalobkyně uplatnila jako daňově uznatelné podle § 24 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „zákon o daních z příjmů“ nebo jen „ZDP“). Správce daně zjistil, že úroky zaúčtované na uvedeném nákladovém účtu jsou úroky z emise tzv. korunových dluhopisů. Z emisních podmínek dluhopisů vyplynulo, že žalobkyně ke dni 6. 12. 2012 emitovala dluhopisy pod označením „Dluhopis A.W.C.I. 2022“ v předpokládaném objemu 14 milionů kusů, ve jmenovité hodnotě 1 Kč za kus, jako zaknihovaný cenný papír ve formě na doručitele, nesoucí pevný úrokový výnos ve výši 9,2 % ročně, se splatností dne 20. 12. 2022. Důvodem emise dluhopisů měla být potřeba diverzifikovat zdroje financování z důvodu zamýšlených nových investic. O vydání dluhopisů a schválení emisních podmínek rozhodla valná hromada žalobkyně, která současně odsouhlasila, že dluhopisy budou moci upisovat současní věřitelé společnosti zápočtem za své pohledávky.
3. Správce daně dále zjistil, že dluhopisy byly upsány v celém objemu emise dne 7. 12. 2012 dvěma fyzickými osobami, a to Ing. J. K., manželem Mgr. L. K., která byla v rozhodném zdaňovacím období společníkem a statutárním orgánem žalobkyně, v objemu 7 milionů kusů. Šlo tedy o osobu jinak spojenou ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 4 zákona o daních z příjmů. Druhou upisovatelkou byla Ing. M. R., která byla v rozhodném zdaňovacím období společníkem a statutárním orgánem žalobkyně, v objemu 7 milionů kusů. Šlo tedy o osobu kapitálově a jinak spojenou ve smyslu § 23 odst. 7 písm. a) bodu 1 a písm. b) bodu 1 zákona o daních z příjmů. Správce daně dospěl k závěru, že transakce emise dluhopisů proběhly mezi osobami spojenými, přičemž úhrada dluhopisů byla provedena formou zápočtu se zápůjčkou poskytnutou žalobkyni uvedenými fyzickými osobami. Na základě těchto zjištění správce daně uzavřel, že v daném případě došlo ke zneužití práva, konkrétně § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Proti dodatečnému platebnímu výměru podala žalobkyně odvolání, o němž rozhodl žalovaný tak, že odvolání zamítl a rozhodnutí správce daně potvrdil.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. Žalobkyně s napadeným rozhodnutím nesouhlasí a je přesvědčena o jeho nezákonnosti.
5. Pokud jde o skutkový stav, žalobkyně odkázala na popis zásadních skutkových okolností obsažených v bodech 58 až 68 napadeného rozhodnutí s tím, že skutková zjištění jsou mezi

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

stranami nesporná. Žalobkyně shrnuje, že skutečně emitovala k datu 6. 12. 2012 dluhopisy v předpokládaném objemu 14 milionů kusů ve jmenovité hodnotě 1 Kč, jako zaknihovaný cenný papír ve formě na doručitele, nesoucí pevný úrokový výnos ve výši 9,2 % ročně, se splatností dne 20. 12. 2022. O vydání dluhopisů rozhodla valná hromada žalobkyně dne 26. 11. 2012. Dluhopisy byly dne 7. 12. 2012 upsány fyzickými osobami, a to Ing. J. K. a Ing. M. R.

6. Dluhopisy byly použity na přeřinancování dříve přijatých zápůjček, neboť byly uhrazeny započtením za zápůjčky evidované na rozvahových účtech 249.1 „Půjčka R.“, 249.2 „Půjčka K.“ a 249.5 „Půjčka R. 1,4 % p.a. a 479.1 Půjčka R.“. Předmětné půjčky žalobkyně přijala v letech 2004 až 2012 od jednatelky/společnicka daňového subjektu Ing. R., jejího manžela Ing. R. a od Ing. J. K., manžela jednatelky/společnicka žalobkyně Mgr. L. K. Úhrada dluhopisů upsaných Ing. R. pak byla provedena v plné výši formou zápočtu se zápůjčkou poskytnutou Ing. R. ve výši 523 000 Kč a ve zbylé části, tj. 6 147 000 Kč, se zápůjčkami poskytnutými Ing. R. Úhrada dluhopisů upsaných Ing. K. byla provedena v plné výši formou zápočtu s poskytnutými zápůjčkami Ing. K. Žalobkyně tedy emisí dluhopisů nezískala nové finanční prostředky.
7. Žalobkyně v další části žaloby cituje z napadeného rozhodnutí a odkazuje na judikaturu, kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, s tím, že je jí známo, že problematikou korunových dluhopisů se správní soudy zabývaly v desítkách rozsudků a v zásadě ve všech shledaly prvky zneužití práva za prokázané. Tento závěr byl podle žalobkyně podroben významné kritice ze strany odborné veřejnosti, neboť odporuje konceptu zneužití práva, jak byl dosud judikován Soudním dvorem Evropské unie i tuzemskými správními soudy. Žalobkyně se tak nevymezuje pouze vůči právním závěrům žalovaného v napadeném rozhodnutí, ale rovněž vůči zobecňujícímu a paušálnímu způsobu aplikace dosavadní judikatury na řešenou věc.
8. V podaném odvolání žalobkyně namítala, že správce daně nesprávně a nedostatečně vymezil smysl a účel žalobkyní údajně zneužití právní úpravy, tj. ust. § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Správce daně účel tohoto ustanovení definuje tak, že chování žalobkyně je zneužitím práva, neboť emisí dluhopisů nezískala žádné nové finanční prostředky. Správce daně tedy argumentuje, že účel ust. § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů je naplněn pouze tehdy, když poplatníkovi přibudou nové volné finanční prostředky. Žalobkyně tento názor nesdílí. Podle jejího názoru k úročení dluhu dochází i v jiných situacích než při čerpání nového úvěru či půjčky, například při refinancování existujících dluhů. V těchto případech je naplněn obecný účel a smysl daňové uznatelnosti dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Zužující výklad podaný správcem daně proto nemůže obstát.
9. Žalobkyně namítá, že žalovaný se s odvolací námitkou nevypořádal správně. V napadeném rozhodnutí neuvedl jiný smysl a účel ustanovení § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, s nímž má být chování žalobkyně v rozporu, a shodně jako správce daně opakovaně zdůrazňuje jako stěžejní atribut naplnění objektivní podmínky skutečnost, že žalobkyně emisí dluhopisů finanční prostředky nezískala. Tento závěr výslovně vyplývá z bodu 122 napadeného rozhodnutí, z něhož žalobkyně v podané žalobě cituje.
10. Podle názoru žalobkyně nelze závěry žalovaného interpretovat jinak než tak, že smyslu a účelu ust. § 24 odst. 1 zákona odporuje situace, kdy dojde k refinancování existujícího dluhu od spojených osob, konkrétně ke změně výše jeho úročení a data splatnosti. Nic jiného se totiž v daném případě nestalo. Důsledkem z pohledu žalovaného „umělé“ a ekonomicky

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

neodůvodněné transakce je skutečnost, že došlo k parametrickým změnám dosavadního existujícího závazkového vztahu mezi žalobkyní a spojenými osobami.

11. Žalobkyně namítá, že úroky obvykle souvisí se získáváním nových finančních prostředků, avšak nejde o jedinou situaci, kdy k úročení dluhu dochází a kdy je přesto naplněn účel ust. § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Refinancování je ze své podstaty nahrazením jednoho finančního zdroje jiným. Pokud byl původní zdroj reálný a úroky z něj daňově uznatelné, měly by být daňově uznatelné i úroky z dluhopisů. K tomu žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2025, č. j. 7 Afs 257/2023, z něhož cituje.
12. Jako druhý důvod zamítnutí odvolání žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že objektivní podmínky testu zneužití práva vyplývají z daňových důsledků na straně příjemců, tedy držitelů korunových dluhopisů, kdy úroky z korunových dluhopisů s nominální hodnotou 1 Kč nejsou reálně daní z příjmů podrobeny. Žalovaný však podle žalobkyně nijak srozumitelně nevysvětlil, jak tato skutečnost souvisí s předmětem daňového řízení, tj. s otázkou daňové uznatelnosti úroků na straně emitenta.
13. Žalobkyně nenalézá v napadeném rozhodnutí srozumitelné vysvětlení, jaký vliv má na daňovou uznatelnost nákladových úroků skutečnost, že se daňový subjekt rozhodl refinancovat existující dluh. Z hlediska daně z příjmů právnických osob je úrok z dluhopisů zdaňován v obecném základu daně stejně jako jakákoliv jiná forma úvěrového financování. Žalobkyně je proto přesvědčena, že obecná východiska daňové uznatelnosti úroků musí platit bez ohledu na to, zda jde o úroky z korunových dluhopisů, dluhopisů s jinou nominální hodnotou či jakoukoliv jinou formu externího financování.
14. Dále žalobkyně namítá, že aplikace institutu zneužití práva je definována tím, že došlo ke získání daňové výhody, která je imanentní součástí každého rozhodnutí o zneužití práva. Musí tedy být jednoznačně identifikována existence daňové výhody. V případě napadeného rozhodnutí však není zřejmé, co mělo být onou neoprávněnou daňovou výhodou. Napadené rozhodnutí tuto skutečnost na více místech zmiňuje, avšak rozdílně.
15. Žalovaný poukazuje na domnělé zvýhodnění právnických i fyzických osob, aniž by vysvětlil, jak souvisí domnělá daňová výhoda na straně držitelů dluhopisů s doměřenou daní z příjmů právnických osob a jakým způsobem má vést aplikace principu zneužití práva v daném řízení k eliminaci této údajné neoprávněné daňové výhody u držitelů dluhopisů. Jinak řečeno, žalobkyně postrádá srozumitelné vysvětlení, jakým způsobem vyloučení úrokových nákladů na úrovni emitenta řeší případnou neoprávněnou daňovou výhodu na úrovni daně z příjmů fyzických osob.
16. Žalobkyně dále odmítá, že by refinancování existujícího dluhu jinou formou externího financování mohlo vést k daňové výhodě v podobě úrokových nákladů. V napadeném rozhodnutí žalobkyně nenalézá jasnou, logickou a srozumitelnou odpověď na své odvolací námítky v tom směru, jak mohla získat refinancováním neoprávněnou daňovou výhodu v podobě úrokového nákladu, když tuto výhodu již předtím disponovala. Pokud by žalobkyně k refinancování nepřistoupila, úroky ze zápůjček by byly daňově účinné. Pouhá skutečnost, že tytéž osoby nahradily jednu právní formu externího financování jinou, kdy obě jsou z pohledu jejich daňových důsledků na úrovni daně z příjmů naprosto identické, nemůže bez dalšího vést k daňové neúčinnosti těchto úroků.
17. Žalobkyně dále rozvíjí svou argumentaci v tom smyslu, že z hlediska skutkového nastala v projednávané věci situace, kdy tytéž osoby – dosavadní věřitelé – se staly věřiteli z jiného

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

právního důvodu, když nahradily dosavadní zápůjčku jiným právním titulem, korunovým dluhopisem. Pojmově tedy nemohlo dojít emisí dluhopisů ke vzniku neoprávněné daňové výhody v podobě úrokových nákladů, pokud tato výhoda již existovala. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nepředkládá přesvědčivou a logicky srozumitelnou argumentaci, proč má společnost o tuto výhodu přijít pouze v důsledku užití instrumentu, který žádnou jinou než tu již existující výhodu v podobě úrokového nákladu společnosti nepřináší.

18. Je na žalovaném, aby v napadeném rozhodnutí srozumitelně vysvětlil, jaká měla či mohla být motivace žalobkyně činit dle jeho názoru ekonomicky iracionální a účelové kroky, když jediným výsledkem byla daňová výhoda, kterou žalobkyně předtím dlouhodobě disponovala.
19. Konečně žalobkyně uvádí, že si je vědoma toho, že důsledkem refinancování stávajících zápůjček je prodloužení doby splatnosti a zvýšení úrokové sazby, přičemž tyto skutečnosti mají důsledky v daňové sféře žalobkyně. Nicméně je přesvědčena, že pokud by tyto důsledky byly v rozporu se zákonem, měly by být aplikovány závěry dosavadní judikatury správních soudů v tom smyslu, že posuzovat určité jednání či obchodní případ jako zneužití práva není možné tehdy, pokud daný problém spadá pod konkrétní ustanovení zákona.
20. K tomu žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2022, č. j. 10 Afs 289/2021–49. Žalobkyně má za to, že principům právního státu odporuje, aby dosavadní konstantní a dlouhodobé judikatorní závěry byly *ad hoc* relativizovány či ohýbány. V souladu s touto judikaturou platí, že pokud by byl problém spatřován ve výši úroků či ve vztahu k době splatnosti, měla být věc ze strany správce daně řešena z hlediska ustanovení § 23 odst. 7 či § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, a nikoliv jako zneužití práva.
21. Jak vyplývá z výslovné textace napadeného rozhodnutí, správce daně i žalovaný se zabývali naplněním podmínek ust. § 23 odst. 7 a § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů a dospěli k závěru, že dluhopisy v tomto směru obstojí. V daném případě to znamená, že výdaj v podobě úrokového nákladu slouží žalobkyni k dosažení, zajištění a udržení jejích zdanitelných příjmů a předmětné náklady mají přímou souvislost s jejím podnikáním. Rovněž bylo napadeným rozhodnutím výslovně potvrzeno, že parametry dluhopisů splňují princip tržního odstupu a nepředstavují vychýlení od tržního standardu.
22. Důsledkem doměřené daně je paradoxní situace, kdy jediným skutečným efektem emise dluhopisů je skutečnost, že spojené osoby upravily parametry svého dosavadního financování, a daňové orgány tuto skutečnost na úrovni společnosti posoudily jako zneužití práva – a to pouze z důvodu využití institutu tzv. korunových dluhopisů. Podle názoru žalobkyně rozhodovací praxe daňových orgánů nedůvodně a bez jakékoli zákonné opory vytvořila z tohoto institutu, který byl a je z hlediska dopadu na korporátní zdanění naprosto ekvivalentní všem ostatním nástrojům externího financování, prioritně podezřelý a závadový instrument. Tento přístup odůvodňuje až masové užití institutu zneužití práva, který byl dosud publikován jako nástroj *ultima ratio*.
23. Žalobkyně zdůrazňuje, že její argumentace nesměřuje k tvrzení, že použití korunových dluhopisů nikdy nemůže být zneužitím práva. Uznává, že v řadě případů soudní praxe takový závěr učinila. Požaduje však, aby i v této věci byly konzistentně aplikovány závěry ustálené judikatury a nebyly účelově měněny.
24. Konkrétně trvá na dodržení principu *ultima ratio* – jednání nemá být posouzeno jako zneužití práva, pokud spadá pod konkrétní zákonná ustanovení, zejména § 24 odst. 1 a § 23

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

odst. 7 ZDP. Žalovaný přitom sám uvedl, že podmínky těchto ustanovení byly splněny. Žalobkyně proto nerozumí, proč má být její dluh nahrazen „daňově bezúročnou“ formou, když jedinou změnou oproti původní zápůjčce je výše úroků a doba splatnosti, které daňové orgány akceptovaly.

25. Dále žalobkyně připomíná, že cílem aplikace zneužití práva je odebrat neoprávněnou daňovou výhodu. V tomto případě je nutné zkoumat dopad emise dluhopisů na její daň z příjmů, nikoli výhodný režim pro držitele dluhopisů. Podstatná otázka zní: jaký je rozdíl mezi emisí dluhopisů a zápůjčkou? Podle žalobkyně jediný – u půjčky by úroky fyzických osob byly zdaněny. To však nemůže být důvodem pro neuznání úroků na straně společnosti.
26. Žalobkyně zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat dvě situace: uměle vytvořený závazek sloužící pouze k získání daňové výhody – zde může být zneužití práva relevantní, a reálný dlouhodobý závazek, který existoval před zavedením daňového zvýhodnění korunových dluhopisů – sem spadá případ žalobkyně.
27. V řešené věci bylo prokázáno, že společnost dlouhodobě využívá externí financování; dluhopisy ve výši 14 mil. Kč byly splaceny zápočtem za zápůjčky poskytnuté spojenými osobami v letech 2004–2012, tedy dávno před zavedením zvýhodnění. Tyto závazky nemohly být spekulativní. V oboru developmentu je externí financování běžné, což dokládají úvěry a půjčky u dceřiných společnostích i důkazní prostředky předložené v řízení. Potřebu financování potvrdil i žalovaný, když uznal splnění podmínek ust. § 24 odst. 1 ZDP.
28. Žalobkyně rozvíjí argumentaci s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2022, č. j. 10 Afs 289/2021-42 (*K-T-V-Domeana*). Tvrdí, že žalovaný porušil povinnost vyplývající z bodu 30 tohoto rozsudku, když paušálně aplikoval judikaturu, aniž by zohlednil konkrétní okolnosti případu.
29. Pokud žalovaný tvrdí, že emise dluhopisů byla umělou konstrukcí pro získání daňové výhody, měl vysvětlit, proč by žalobkyně tak postupovala, když tuto výhodu měla již před emisí dluhopisů a jejich vydání nebylo k jejímu dosažení nutné. Naopak žalovaný potvrdil, že žalobkyně byla oprávněna upravit parametry původní zápůjčky, protože tyto neodpovídaly principu tržního odstupu, zatímco parametry dluhopisů jej splňovaly. Interpretace žalovaného je podle žalobkyně nelogická, protože emise dluhopisů žádnou novou daňovou výhodu nepřinesla.
30. Judikatura Soudního dvora EU i Nejvyššího správního soudu potvrzuje, že o zneužití práva nejde, pokud si daňový subjekt zvolí z více legálních možností tu daňově nejvýhodnější. Žalobkyně při refinancování měla k dispozici různé varianty – dodatek ke smlouvě, úvěr či dluhopisy – a volba dluhopisů byla ekonomicky opodstatněná. Parametry emise odpovídaly principu tržního odstupu (§ 23 odst. 7 ZDP) a žalobkyně byla povinna upravit podmínky financování od spojených osob. Argumentace žalovaného, že měla zvolit řešení výhodnější pro stát, odporuje citované judikatuře. Nelze přehlédnout, že český stát sám propagoval „nezdanění“ korunových dluhopisů jako výhodu, aby motivoval investory. Žalobkyně dlouhodobě usilovala o externí financování a vydání dluhopisů nebylo účelovým vytvořením nepotřebného dluhu, ale součástí její strategie.
31. Doktrína zneužití práva podle rozsudku *Halifax* vyžaduje, aby se při jeho konstatování věc posoudila tak, jako by k jednání nedošlo. Žalovaný tvrdí, že pokud emise dluhopisů představovala zneužití, musí být stav nastaven tak, jako by emise neexistovala, a proto nelze uznat úroky ze zápůjček, které zápočtem zanikly. Žalobkyně s tím nesouhlasí – emise

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

dluhopisů nebyla umělou konstrukcí pro získání daňové výhody, protože tuto výhodu měla již před emisí. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu (8 Afs 73/2020) lze upřít jen výhody spojené se zneužívajícím jednáním. Cílem daňového řízení je správné stanovení daně (§ 1 odst. 2 daňového řádu) a jediným ekonomickým důsledkem emise byla změna parametrů stávajícího financování od spojených osob (úroková sazba, splatnost), nikoli zánik závazku. Žalobkyně zůstala dlužníkem týchž osob a parametry emise respektují princip tržního odstupu (§ 23 odst. 7 ZDP).

32. Žalobkyně shrnula, že emisí dluhopisů nevznikla žádná neoprávněná daňová výhoda. Transakce se spojenými osobami musí obstát podle principů převodních cen, zatímco rozhodnutí žalovaného vede k tomu, že dlouhodobý úročený závazek je nahrazen nulovým úrokem, což je netržní. Nelze formálně tvrdit, že původní závazek zanikl – věřitelé zůstali stejní a cílem bylo pouze upravit parametry dluhu na tržní podmínky, což žalovaný potvrdil (§ 24 odst. 1 ZDP). Neexistuje důkaz, že žalobkyně chtěla nahradit úročený dluh bezúročným nebo získat neoprávněnou výhodu. Daňový rozdíl mezi emisí dluhopisů a zápůjčkou na úrovni právnických osob není žádný, a daňová uznatelnost obou forem financování nebyla zpochybněna. Proto není legitimní důvod, aby byl dluh bezúročný či úroky daňově neúčinné.
33. Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě shrnuje, že žalobkyně namítá nesprávné vymezení smyslu a účelu institutu zneužití práva, jeho chybnou aplikaci a neaplikaci ust. § 23 odst. 7 ZDP.
34. Smysl ust. § 24 odst. 1 ZDP není podmíněn pouze získáním nových finančních prostředků; každý případ je nutné hodnotit individuálně.
35. Test zneužití práva se uplatní, pokud nelze výsledného stavu dosáhnout standardními postupy; zahrnuje posouzení objektivních a subjektivních kritérií. Zneužití práva je dáno, pokud je prokázán úmysl získat daňovou výhodu v rozporu s účelem zákona.
36. Správce daně postupoval podle práva a judikatury, když zkoumal ekonomickou podstatu transakce a účel externího financování. V případě žalobkyně provedl test zneužití práva a dospěl k závěru, že byly naplněny oba prvky – umělé podmínky transakce vedly k daňové výhodě, kterou by žalobkyně za standardních podmínek nezískala.
37. Závěr o zneužití práva se neopírá jen o to, že žalobkyně nezískala nové prostředky, ale o souhrn okolností: emise na konci roku 2012, spojené osoby, změna financování současně s emisí, úhrada zápočtem apod. Tyto okolnosti svědčí o účelovém získání daňového zvýhodnění.
38. Tvrzení žalobkyně, že žalovaný ztotožňuje daňovou uznatelnost úroků pouze s navýšením externích prostředků, je podle žalovaného dezinterpretací.
39. K vymezení účelu § 24 odst. 1 ZDP se žalovaný opírá o judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména o rozsudky ze dne 8. 6. 2023, č. j. 10 Afs 272/2021-85, a ze dne 8. 8. 2023, č. j. 2 Afs 167/2022-52. Podle nich je účelem tohoto ustanovení podpora podnikání a jeho rozvoje prostřednictvím výdajů, které mají ekonomický smysl, sledují racionální účel a nejsou samoučelné. U úroků z úvěrových nástrojů je cílem zákona pobídka k financování podnikání z cizích zdrojů, nikoli vytváření umělých nákladů. Proto je nutné zkoumat, zda byl tento účel v konkrétním případě naplněn.
40. Žalovaný dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2023, č. j. 8 Afs 53/2022-56, který upozorňuje, že korunové dluhopisy mohly být zneužity k daňovému

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

zvýhodnění bez ekonomického smyslu transakce – typicky umělým navýšením nákladů o úrok. Pokud emise dluhopisů nezajistí nové finanční prostředky, ale pouze zvýší náklady, jde o zneužití práva (viz i rozsudky ve věci *KOH-I-NOOR* a *Bozadziev*).

41. Na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci *KOH-I-NOOR* (ze dne 28. 4. 2023, č. j. 5 Afs 45/2022-48,) žalovaný odkazuje s tím, že odepření práva z titulu zneužití práva je možné jen tehdy, pokud hospodářská činnost nemá jiné objektivní vysvětlení než získání daňové výhody. Nejde o simulaci právního jednání, ale o umělé vytvoření podmínek směřujících k daňovému zvýhodnění.
42. K námitce žalobkyně, že refinancování pouze mění parametry existujícího závazku (výši úroku a splatnost), žalovaný uvádí, že jde o dezinterpretaci. Podle napadeného rozhodnutí je objektivní kritérium naplněno tehdy, pokud činnost nemá jiný účel než daňové zvýhodnění. V případě žalobkyně refinancování vedlo k možnosti uplatnit úroky z dluhopisů jako daňově uznatelný náklad, což by za standardních podmínek nebylo možné.
43. K citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2025, č. j. 7 Afs 257/2023-204, žalovaný dodává, že žalobkyně vytrhla jeho část z kontextu a skutkově neodpovídá jejímu případu. Naopak z okolností popsanych v rozhodnutí plyne, že úrokové náklady z korunových dluhopisů byly v rozporu se smyslem ust. § 24 odst. 1 ZDP.
44. Žalovaný uvádí, že k otázce daňové výhody se podrobně vyjádřil v napadeném rozhodnutí (zejména body [88], [97], [113] a násl.). Stručně shrnuje, že správce daně i žalovaný dospěli k závěru, že emise dluhopisů postrádala ekonomické opodstatnění a jejím hlavním účelem bylo získání daňové výhody spočívající v možnosti uplatnit vyšší úrokové náklady ke snížení základu daně. Tato vymezení jsou podle žalovaného v rozhodnutí konzistentní, a tvrzení žalobkyně o jejich nejasnosti je neopodstatněné.
45. Žalovaný dále upozorňuje na nekonzistentnost žalobkyně: v odvolání tvrdila, že její zápůjčky nemohly být umělým závazkem vytvořeným pro daňovou výhodu, což naznačuje, že věděla, v čem výhoda spočívá, zatímco v žalobě tvrdí opak.
46. K námitce, že není vysvětlen vliv refinancování na daňovou uznatelnost úroků, žalovaný uvádí, že absence subjektivního pocitu srozumitelnosti není právně relevantní. V rozhodnutí je vysvětleno, že refinancování nebylo ekonomicky nutné – správce daně nezjistil žádné okolnosti, které by koncem roku 2012 vyžadovaly přefinancování stávajících zápůjček od spojených osob. Emise dluhopisů nepřinesla nové finanční zdroje, pouze nahradila závazek ze zápůjček závazkem z dluhopisů, což podle žalovaného svědčí o absenci ekonomického smyslu transakce.
47. Na základě skutkových okolností žalovaný uzavírá, že refinancování umožnilo žalobkyni uplatnit vyšší úrokové náklady, čímž získala daňovou výhodu, kterou by za standardních podmínek nemohla využít. V konání žalobkyně lze identifikovat jak objektivní, tak subjektivní prvky zneužití práva – hlavním účelem emise dluhopisů bylo získání této daňové výhody.
48. Na tvrzení žalobkyně, že rozdíl mezi emisí dluhopisů a zápůjčkou spočívá pouze v tom, že u zápůjčky by úroky fyzických osob byly zdaněny, což podle žalobkyně nemůže být důvodem pro neuznání úroků, žalovaný reaguje s tím, že tento rozdíl nebyl důsledkem refinancování ani argumentem pro neuznatelnost úroků. Emise dluhopisů byla uhrazena zápočtem za staré zápůjčky, takže žalobkyně nezískala nové prostředky, ale zatížila se

vysokými náklady. Restrukturalizace podle žalovaného postrádala ekonomický smysl a sloužila jen k obhájení daňové účinnosti úroků.

49. Zápůjčky započtené vůči dluhopisům zanikly, takže z nich nemohou vznikat úroky. K námitce, že žalobkyně měl daňovou výhodu už před refinancováním, žalovaný uvádí, že původní úroky byly 1,05–3,15 %, zatímco u dluhopisů 9,2 %, což je výrazný rozdíl. Úrokovou sazbu stanovily spojené osoby, kterým výnos plynul, zatímco žalobkyně si tím snižovala základ DPPO. Podle žalovaného byl hlavním cílem refinancování formální zajištění nižšího základu daně, přičemž kombinace vysokých úroků a režimu korunových dluhopisů představuje zjevnou daňovou výhodu odporující smyslu ZDP.
50. K odkazu na rozsudek *K-T-V Domeana* žalovaný uvádí, že námitka byla již vypořádána. K tvrzení, že volba daňově výhodnější varianty není zneužitím práva, žalovaný připomíná judikaturu NSS: je legitimní volit z alternativ s vlastním ekonomickým smyslem, nikoli provádět transakce, jejichž hlavním účelem je získání daňového zvýhodnění. Podle žalovaného právě to byl hlavní smysl jednání žalobkyně.
51. Žalobkyně podle žalovaného neprokázala, že vydání dluhopisů nebylo účelové. Nebyl doložen záměr nahradit spojené osoby cizími věřiteli, naopak svědecké výpovědi potvrdily, že emise byla neveřejná a cílena na spojené osoby. Odkaz na rozsudek SDEU ve věci *Halifax* považuje žalovaný za již vypořádaný.
52. Z indicií podle žalovaného vyplývá, že dluhopisy byly vydány proti účelu zákona, aby žalobkyně zatížila své hospodaření úrokovými náklady a současně zajistila nezdanění úroků u spojených osob. Podmínky pro aplikaci zneužití práva tak byly splněny, námitka je nedůvodná.
53. K další námitce žalobkyně, že při pochybnostech o výši úroků či době splatnosti měl správce daně použít ust. § 23 odst. 7 ZDP, žalovaný uvádí, že tento postup nebyl aplikován; na uvedené ustanovení se odkazoval pouze pro potvrzení propojenosti osob, což je jedna z indicií zneužití práva. Dodává, že každý případ je nutné posuzovat individuálně a absence totožného soudního rozhodnutí nezakládá nezákonnost závěrů. Zákonné podmínky pro uplatnění daňového zvýhodnění byly sice formálně splněny, avšak postup žalobce vedoucí ke vzniku úroků z dluhopisů byl posouzen jako zneužití práva.
54. K písemnému vyjádření žalobkyně podala repliku, v níž zopakovala předchozí právní argumentaci.
55. Žalobkyně odmítá názor žalovaného, že její žaloba obsahuje rozpory. Tvrdí, že v každém žalobním bodu jasně vymezila, proti kterým závěrům se ohrazuje a které judikatorní závěry považuje za přílehlivé. Žaloba podle ní netrpí rozpornou argumentací. Žalobkyně zdůrazňuje, že citovala z napadeného rozhodnutí přesně a nezkresleně. Poukazuje na to, že žalovaný i správce daně opakovaně spojují naplnění objektivní podmínky zneužití práva s absencí nových finančních prostředků. Uvádí konkrétní citace z napadeného rozhodnutí (body 97, 115, 119, 122), které podle ní potvrzují tento závěr.
56. Žalobkyně namítá, že žalovaný ve vyjádření pouze opakuje argumentaci z napadeného rozhodnutí, vůči níž již vznesla námitky. Nově reaguje jen na podstatné odlišnosti.
57. Dále zdůrazňuje, že žalovaný sám připouští (bod 18 vyjádření), že smysl a účel ust. § 24 odst. 1 ZDP nemusí být naplněn pouze tehdy, když poplatník získá nové finanční prostředky. Proto podle žalobkyně nelze za důvod zneužití práva považovat skutečnost, že provedla zápočet a nezískala nové prostředky.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

58. Žalobkyně zdůrazňuje, že i při refinancování existujícího dluhu může být naplněn účel daňové uznatelnosti dle ust. § 24 odst. 1 ZDP. Odmítá názor žalovaného, že refinancování odporuje smyslu tohoto ustanovení. Podle žalobkyně refinancování znamená nahrazení jednoho finančního zdroje druhým, obvykle spojené se změnou úrokové sazby a doby splatnosti. V jejím případě šlo pouze o úpravu stávajícího závazku, nikoli o vytvoření nového závazku s novou ekonomickou podstatou.
59. Žalobkyně odmítá tvrzení, že refinancování vedlo k neoprávněné daňové výhodě. Úrokové náklady existovaly již před emisí dluhopisů a byly daňově účinné. Dluhopisy podle ní nezpůsobily vznik nového nákladu, ale pouze upravily jeho výši.
60. Pokud by daňový subjekt neprokázal souvislost financování s podnikáním, neunesl by důkazní břemeno dle ust. § 24 odst. 1 ZDP. Pokud náklad projde testem uznatelnosti, lze výši úroků korigovat postupem dle ust. § 23 odst. 7 ZDP, nikoli prostřednictvím institutu zneužití práva.
61. Žalobkyně zdůrazňuje, že zneužití práva je nástroj *ultima ratio* a nelze jej použít, pokud situaci lze řešit aplikací konkrétních ustanovení zákona. Správce daně nemůže „přeskočit“ ust. § 23 odst. 7 ZDP a rovnou aplikovat zneužití práva.
62. Žalobkyně tvrdí, že správce daně pochybil, když neposoudil úrokové sazby z hlediska principu tržního odstupu, ačkoli sám označuje rozdíl úroků za neoprávněnou daňovou výhodu. Pokud byla použita konstrukce zneužití práva, lze to chápat tak, že parametry dluhopisů tržní odstup splňují.
63. Podle žalobkyně je problematizována pouze forma refinancování prostřednictvím korunových dluhopisů. Pokud mají být ctěny judikované principy, je nutné při zneužití práva odhlédnout od výsledku a rekonstruovat stav, jako by k jednání nedošlo. Nelze však považovat za správné, aby byl dlouhodobý úročený závazek nahrazen nulovým úrokem, když ekonomicky šlo jen o úpravu úroku a splatnosti.
64. Jediným rozdílem je podle žalobkyně daňový režim na straně držitelů dluhopisů, nikoli na úrovni korporace. Žalovaný neprokázal jiný ekonomický důsledek transakce. Pokud má být výhoda eliminována, musí být vysvětleno, jak souvisí s doměřením DPPO.
65. Žalobkyně zdůrazňuje, že zneužití práva je *ultima ratio* a nelze jím „vynulovat“ legitimní závazky, které obstály v testu uznatelnosti (§ 24 odst. 1 ZDP) i tržního odstupu (§ 23 odst. 7 ZDP). Daňový subjekt má právo zvolit z více legálních cest tu daňově nejvýhodnější. Podle žalobkyně může být zneužití práva dáno jen tehdy, pokud je závazek vytvořen uměle, bez ekonomického opodstatnění. V jejím případě šlo o úpravu stávajícího závazku, nikoli o vytvoření nového.
66. Rozhodnutí žalovaného má být zrušeno pro nezákonnost. Volba refinancování formou dluhopisů nepřinesla neoprávněnou daňovou výhodu, protože všechny formy financování mají na úrovni korporace stejné daňové důsledky.

III. Posouzení žaloby

67. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, když účastníci s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasili (souhlas žalobce byl v souladu s § 51 odst. 1 větou druhou s. ř. s. presumován) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
68. O skutkovém stavu není mezi účastníky v zásadě sporu a soud z připojeného daňového spisu ověřil následující:
69. Ke stanovení daně z příjmů právnických osob došlo na základě výsledku daňové kontroly za zdaňovací období roku 2014, která byla zahájena dne 13. 3. 2023 doručením oznámení o zahájení daňové kontroly, č.j.1557043/23/2008-60565-110944, v rozsahu úvěrových finančních nástrojů a jejich dopadu na základ daně z příjmů právnických osob.
70. Správce daně formuloval své pochybnosti o účelu emise korunových dluhopisů, podmínkách přijatých zápůjček a zejména o daňové uznatelnosti nákladových úroků z předmětných korunových dluhopisů do výzvy k prokázání skutečností ze dne 11. 10. 2023, evidované pod č.j.7937705/23/2008-60565-110944 (dále jen „výzva k dokazování“). Na tuto výzvu žalobkyně reagovala podáním v prodloužené lhůtě dne 13. 11. 2023, evidovaným pod č.j.8743933/23 (dále jen „vyjádření na výzvu k dokazování“), s přílohami; pochybnosti správce daně však odstraněny nebyly.
71. Podáním v prodloužené lhůtě dne 30. 4. 2024 žalobkyně využila svého práva, ve věci se vyjádřila; současně podala návrh na pokračování v dokazování svědeckými výpověďmi.
72. Daňová kontrola byla ukončena dne 4. 9. 2024 doručením zprávy o daňové kontrole.
73. Správce daně konkrétně z účetnictví zjistil, že žalobkyně zaúčtovala na nákladový účet 562.1 Úroky částku ve výši 1 288 000 Kč, kterou současně vykázala ve výkazu „Vybrané údaje z výkazu zisku a ztráty pro podnikatele – druhové členění“ ve zjednodušeném rozsahu ke dni 31. 12. 2014 (dále jen „výkaz zisku a ztráty“) na řádku O. Ostatní finanční náklady ve výši 1 288 tis. Kč, a uplatnila tyto úroky jako daňově uznatelné dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Z předložených účetních dokladů bylo dále zjištěno, že úroky zaúčtované na nákladovém účtu 562.1 Úroky ve výši 1 288 000 Kč (dále též „předmětné úroky“) jsou úroky z emise tzv. korunových dluhopisů.
74. Z emisních podmínek dluhopisů (přílohou podání evidovaného pod č.j. 4228557/23, dále jen „emisní podmínky“) je patrné, že žalobkyně emitovala k datu 6. 12. 2012 dluhopisy pod označením „Dluhopis A.W.C.I. s.r.o., 2022“ v předpokládaném objemu 14 000 000 ks ve jmenovité hodnotě 1 Kč za kus, jako zaknihovaný cenný papír, ve formě na doručitele, nesoucí pevný úrokový výnos ve výši 9,2 % p.a. a splatné 20. 12. 2022; přičemž je dle emisních podmínek oprávněna stanovit dodatečnou emisní lhůtu, a to opakovaně. Centrální depozitář cenných papírů, a.s. (dále jen „CDCP“) emitovaným dluhopisům přidělil ISIN: CZ0003503278. Z emisních podmínek dále plyne, že žalobkyně (tj. emitent) nehodlala požádat o přijetí dluhopisů k obchodování na evropském regulovaném trhu ani v

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

mnohostranném obchodním systému. Lhůta pro upisování emise dluhopisů, resp. první tranše, byla stanovena jako jednodenní; počala běžet dnem emise, tj. 6. 12. 2012, a skončila uplynutím téhož dne.

75. O vydání dluhopisů a schválení emisních podmínek rozhodla dne 26. 11. 2012 valná hromada žalobkyně, což vyplývá ze zápisu z jednání mimořádné valné hromady, kterého se zúčastnily Ing. M. R. a Mgr. L. K. (obě jednatelky společnosti v čase vedení této společnosti). Zápis z jednání mimořádné valné hromady byl žalobkyní předložen podáním evidovaným pod č. j. 4228557/23 dne 29. 4. 2023 (dále jen „zápis z jednání mimořádné valné hromady“). Důvodem emise dluhopisů měla být potřeba diverzifikovat zdroje financování z důvodu zamýšlených nových investic. Valná hromada současně odsouhlasila, že dluhopisy budou moci upisovat také současní věřitelé společnosti zápočtem za své pohledávky.
76. V odpovědi na oznámení o zahájení daňové kontroly (č. j. 4228557/23 ze dne 27. 4. 2023) žalobkyně sdělila, že emisní podmínky byly zveřejněny na webových stránkách žalobkyně www.sweb.cz/awci.
77. K účelu emise dluhopisů žalobkyně v průběhu daňové kontroly mj. sdělila: *„Z pohledu finančních zdrojů určených k financování... bylo rozhodnuto usilovat o náhradu krátkodobých externích zdrojů financování ve formě půjček prostředky dlouhodobého financování, a to ideálně bez zajištění nemovitým majetkem“*. A dále sdělila: *„Primárním smyslem emise dluhopisů tedy bylo zajištění externího zdroje financování a získání dodatečného kapitálu pro další rozvoj nebo udržení podnikatelského záměru uvedeného výše“*.
78. Podle jejího tvrzení cílem žalobkyně bylo rozvíjet investiční podnikatelskou činnost ve výstavbě nemovitostí formou realizace developerských projektů, které by byly majetkově organizovány v rámci samostatných obchodních společností, s majoritním podílem mateřské společnosti, tj. žalobkyně. Plánovaným podnikatelským záměrem v komplexním pojetí bylo dosažení obchodního uspořádání holdingové struktury v rámci developerských projektů. Konkrétním podnikatelským záměrem byla realizace projektu bytového domu Střížkov v ulici X.
79. Dluhopisy byly upsány v celém objemu emise dne 7. 12. 2012 dvěma fyzickými osobami, a to:

Ing. J. K., manželem Mgr. L. K., která byla v prověřovaném zdaňovacím období společníkem a statutárním orgánem žalobkyně, v objemu 7 000 000 ks, tj. osobou jinak spojenou dle § 23 odst. 7 písm. b) bod 4 zákona o daních z příjmů,

Ing. M. R., jež byla v prověřovaném zdaňovacím období společníkem a statutárním orgánem žalobkyně, v objemu 7 000 000 ks, tj. osobou kapitálově a jinak spojenou dle § 23 odst. 7 písm. a) bod 1 a písm. b) bod 1 zákona o daních z příjmů (dále též souhrnně „nabyvatelé dluhopisů“).
80. Na základě Příkazu k vydání investičních nástrojů na účty nabyvatelů vydaného žalobkyní CDCP byly dne 7. 12. 2012 dluhopisy vydány. Na účty nabyvatelů byly předmětné dluhopisy připsány dne 7. 12. 2012.
81. O úhradě dluhopisů žalobkyně účtovala dne 31. 12. 2012 účetním dokladem INT 16, na základě kterého byla zaúčtována úhrada dluhopisů.
82. Úhrada dluhopisů byla provedena formou zápočtu se zápůjčkou poskytnutou žalobkyni fyzickými osobami Ing. J. K., Ing. M. R. a Ing. P. R.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

83. K půjčkám přijatým žalobkyní mezi roky 2004 až 2008 žalobkyně předložila přehled a inventuru k 31. 12. 2007, ze kterých vyplývá, že půjčky byly úročeny od 1,40 % do 3,15 %, a půjčky (které jsou uvedeny na inventuře) byly bezúročné.
84. Úhrada dluhopisů upsaných Ing. R. byla provedena v plné výši formou zápočtu se zápůjčkou poskytnutou Ing. R. (manželem) ve výši 523 tis. Kč a ve zbylé části, tj. 6 477 tis. Kč, se zápůjčkami poskytnutými Ing. R. Úhrada dluhopisů upsaných Ing. K. byla provedena v plné výši formou zápočtu se zápůjčkami poskytnutými Ing. K.
85. Z bankovního výpisu účtu žalobkyně č. 161359743/0300 vedeného u Československé obchodní banky, za období od 1. 12. 2014 do 31. 12. 2014, správce daně zjistil, že úroky z dluhopisů za zdaňovací období roku 2014 byly vyplaceny dne 15. 12. 2014 ve výši 644 000 Kč na bankovní účet vedený pro Ing. M. R. a ve výši 644 000 Kč na bankovní účet Ing. J. K.
86. Emise korunových dluhopisů byla, dle zjištění správce daně z evidence CDCP, předčasně zrušena k datu 23. 3. 2020. Dle vyjádření žalobkyně dne 13. 11. 2023 v podání evidovaném pod č. j. 8743933/23 byla důvodem ekonomická krize, kterou přinesla pandemie Covid-19, krize na trhu nemovitostí a neschopnost získat stavební povolení na projekt v Liberci dceřinou společností BV DEVELOPMENT LIBEREC II. Dalším důvodem bylo zvýšení cen na projekt Strážkov, zejména pak razantní zvýšení cen stavebních prací a stavebního materiálu.
87. Na základě zprávy byl vydán dodatečný platební výměr, proti kterému bylo podáno odvolání, ve kterém žalobkyně navrhuje zrušení dodatečného platebního výměru za zdaňovací období roku 2014 v plném rozsahu. Rozhodnutí vydané žalovaným je pak předmětem nynějšího soudního přezkumu.
88. Předmětem sporu je posouzení zákonnosti dodatečného platebního výměru na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014 (respektive jej potvrzujícího rozhodnutí žalovaného), vydaného na základě výsledků daňové kontroly, v níž správce daně dospěl k závěru, že žalobkyně při refinancování stávajících závazků prostřednictvím emise korunových dluhopisů jednala v rozporu se smyslem a účelem zákona o daních z příjmů, a aplikoval institut zneužití práva. Zejména je sporné, zda úroky z těchto dluhopisů ve výši 1 288 000 Kč, které žalobkyně uplatnila jako daňově uznatelné podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, byly oprávněné, či zda jejich uplatnění představovalo neoprávněnou daňovou výhodu.
89. Konkrétně jde o to, zda úroky z dluhopisů ve výši 1 288 000 Kč, které žalobkyně zaúčtovala jako daňově uznatelné podle § 24 odst. 1 ZDP, byly oprávněné, nebo zda jejich uplatnění odporuje smyslu a účelu zákona, tedy zda emise dluhopisů měla ekonomické opodstatnění (zajištění externího financování pro podnikatelský záměr), nebo zda šlo o umělou konstrukci s hlavním cílem získat daňovou výhodu.
90. Žalovaný v napadeném rozhodnutí obsáhle cituje z judikatury správních soudů a z podané žaloby je zřejmé, že i žalobkyně je s ní dobře obeznámena. Z tohoto důvodu městský soud nezatežuje již tak obsáhlý rozsudek dalšími citacemi, neboť je zjevné, že obě strany sporu jsou s judikaturou týkající se korunových dluhopisů podrobně obeznámeny.
91. Podle § 24 odst. 1 zákona o dani z příjmu (ve znění účinném do 31. 12. 2014, *výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy.*5) *Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněny. Pokud poplatník účtuje v souladu se zvláštním právním předpisem některé účetní operace kompenzovaně, posuzují se náklady, jejichž uznatelnost je limitována vyšší příjmů s nimi souvisejících, obdobně jako by byly účtovány odděleně náklady a výnosy.

92. Cílem a účelem tohoto ustanovení je podle setrvalé judikatury Ústavního soudu podpora podnikání (obnovování techniky, hmotného investičního majetku, rozvoj podnikání a podobně). Zároveň musí mít správce daně k dispozici nástroje, které mu umožní zamezit spekulativnímu snižování základu daně (náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 438/2001 z 2. 10. 2002 a usnesení téhož soudu sp. zn. II. ÚS 67/2000 z 23. 4. 2001). Při posuzování, zda lze určité výdaje považovat za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, je tak zpravidla nutno vždy zohlednit skutečnou ekonomickou podstatu právních vztahů, s nimiž dané výdaje souvisejí (rozsudek NSS č. j. 2 Afs 39/2006–75 z 20. 12. 2006).
93. Za korunové dluhopisy jsou označovány dluhopisy s nominální hodnotou jedné koruny. Byly emitovány zejména do 31. 12. 2012, aby při aplikaci ust. § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů (ve znění novely provedené zákonem č. 188/2011 Sb.) a čl. IV bodu 2 přechodných ustanovení zákona č. 192/2012 Sb. bylo zdanění úrokového příjmu 15% srážkovou daní rovno 0 Kč. Základ daně byl totiž stanovován za každý jednotlivý dluhopis.
94. Již ustálená judikatura správních soudů se shoduje na tom, že emise dluhopisů je ekonomicky opodstatněná, pokud zajistí finanční prostředky z cizích zdrojů. Pokud emise dluhopisů žádné dodatečné prostředky daňovému subjektu nepřinese a pouze mu zvýší náklady o úrok, bude se jednat o zneužití práva (viz rozsudky NSS ze dne 11. 6. 2015, č. j. 10 Afs 24/2014–119, ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004–48, rovněž náleží Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. I.ÚS 2693/23)
95. V projednávané věci žalobkyně nezískala žádné nové finanční prostředky, protože úhrada dluhopisů byla provedena zápočtem za stávající zápůjčky od spojených osob, avšak pouze nahradila původní závazek novým závazkem s výrazně vyšší úrokovou sazbou (9,2 % oproti původním 1,05–3,15 %), čímž uměle navýšila daňově uplatnitelné náklady, tedy hlavním účelem transakce bylo snížení základu daně z příjmů právnických osob, nikoli získání dodatečného kapitálu pro podnikání.
96. Tento postup odporuje smyslu § 24 odst. 1 ZDP, který má podporovat podnikání prostřednictvím ekonomicky racionálních výdajů, nikoli vytvářením umělých nákladů. Proto závěr správce daně o zneužití práva je v souladu s judikaturou a klíčová žalobní námitka není důvodná.
97. Soud konstatuje, že námitka žalobkyně, podle níž závěry správních soudů byly podrobeny kritice odborné veřejnosti a odporují konceptu zneužití práva, jak jej vymezil Soudní dvůr Evropské unie, není důvodná. Argumentace žalobkyně je obecná, neobsahuje konkrétní skutkové či právní okolnosti, které by mohly zpochybnit závěry ustálené judikatury. Soud připomíná, že je vázán judikaturou nadřazených soudů, a to nejen v projednávané věci, ale i ve věcech skutkově obdobných (§ 12 s. ř. s.).
98. Správnost závěrů Nejvyššího správního soudu navíc potvrzuje recentní náleží Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. I. ÚS 2693/23, na který bylo již odkazováno. Tento náleží jednoznačně podporuje restriktivní aplikaci institutu zneužití práva v souladu s jeho smyslem a účelem. Pouhá kritika odborné veřejnosti nemůže založit nezákonnost

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

rozhodnutí ani prolomit závaznost judikatury. Proto soud tuto námitku shledává nedůvodnou.

99. Soud konstatuje, že námitka žalobkyně, podle níž správce daně i žalovaný nesprávně vyložili účel a smysl ust. § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, není důvodná. Žalobkyně argumentuje, že refinancování je ze své podstaty nahrazením jednoho finančního zdroje jiným, a pokud byl původní zdroj reálný a úroky daňově uznatelné, měly být uznatelné i úroky z dluhopisů. Dále uvádí, že jí není známo, že by bankovní refinancování bylo považováno za zneužití práva.
100. K tomu soud uvádí, že judikatura Nejvyššího správního soudu se shoduje na tom, že emise korunových dluhopisů je ekonomicky opodstatněná pouze tehdy, pokud daňovému subjektu přinese dodatečné finanční prostředky z externích zdrojů. Pokud emise žádné nové prostředky nepřinese a pouze zvýší náklady o úrok, jedná se o zneužití práva (viz výše).
101. V projednávané věci nedošlo k refinancování dluhů bankovní cestou, ale formou zápočtu vůči zápůjčkám od osob spojených ve smyslu § 23 odst. 7 ZDP. Žalobkyně tak nezískala žádné nové externí finanční prostředky, pouze nahradila stávající závazek novým závazkem s výrazně vyšší úrokovou sazbou, čímž uměle navýšila daňově uplatnitelné náklady. Jak soud již konstatoval, podle zjištění správce daně činila původní úroková sazba u zápůjček 1,05 % až 3,15 %, zatímco u dluhopisů byla stanovena na 9,2 % p.a. Došlo tedy k zásadnímu navýšení daňově uplatnitelných nákladů, aniž by žalobkyně přesvědčivě vysvětlila a doložila, proč bylo nezbytné k refinancování přistoupit právě tímto způsobem. Tento postup odporuje smyslu § 24 odst. 1 ZDP, který má podporovat podnikání prostřednictvím ekonomicky racionálních výdajů, nikoli vytvářením umělých nákladů.
102. Proto soud tuto námitku shledává nedůvodnou.
103. V další části žalobní argumentace žalobkyně polemizuje se závěry napadeného rozhodnutí s tím, že v něm nenalézá srozumitelnou odpověď na námitky, jak mohla refinancováním získat neoprávněnou daňovou výhodu a v čem žalovaný identifikuje zneužití práva. Zde městský soud může jen zopakovat již uvedené.
104. Závěr správce daně a žalovaného o aplikaci institutu zneužití práva je v souladu nejen s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, ale i s recentní judikaturou Ústavního soudu. Již zmiňovaný nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. I. ÚS 2693/23, výslovně potvrdil, že zákaz zneužití práva je obecný právní princip, který se uplatňuje i v daňovém právu, a to i před jeho výslovným zakotvením v daňovém řádu. Ústavní soud zdůraznil, že daňovému subjektu lze odepřít nárokové právo tehdy, pokud jeho hospodářská činnost nemá jiné objektivní vysvětlení než získání daňové výhody, a přiznání tohoto práva by bylo v rozporu se smyslem a účelem zákona.
105. V projednávané věci žalobkyně nezískala emisí korunových dluhopisů žádné nové finanční prostředky z externích zdrojů, pouze nahradila stávající závazek novým závazkem vůči spojeným osobám, a to s výrazně vyšší úrokovou sazbou. Tento postup vedl k umělému navýšení daňově uplatnitelných nákladů, aniž by přinesl ekonomický prospěch či dodatečný kapitál pro podnikání. Takové jednání je podle nálezu Ústavního soudu typickým příkladem zneužití práva, kdy hlavním účelem transakce je získání daňového zvýhodnění.
106. Soud proto uzavírá, že aplikace institutu zneužití práva byla v daném případě namíste a žalobní námitky směřující proti tomuto závěru jsou nedůvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

107. Žalobkyně polemizuje se závěry žalovaného uvedenými v bodu 122 napadeného rozhodnutí, zejména s tvrzením, že daňové důsledky vydání korunových dluhopisů se projevují na straně jejich příjemců. Podle žalobkyně žalovaný nevysvětlil, jak tato skutečnost souvisí s předmětem daňového řízení, tedy s daňovou uznatelností úroků na straně emitenta.
108. Městský soud přezkoumal bod 122 napadeného rozhodnutí a konstatuje následující. Jednání žalobkyně bylo formálně v souladu s textem zákona, neboť daňový subjekt má technicky vzato právo uplatnit úroky z předmětných dluhopisů v daňových nákladech. Nicméně zjištěné okolnosti odůvodňují závěr, že hlavním cílem souhrnu transakcí bylo formální zajištění příznivější daňové situace v podobě nižšího základu daně z příjmů právnických osob po dobu minimálně deseti let od emise korunových dluhopisů.
109. V daném případě nedošlo k získání nových externích zdrojů financování ani k nahrazení krátkodobých zdrojů financování zdroji dlouhodobými. Neproběhla ani diverzifikace zdrojů financování, neboť i nadále šlo pouze o financování žalobkyně spojenými osobami. Tyto skutečnosti potvrzují závěr žalovaného, že transakce sledovaly primárně daňový efekt.
110. Otázka, zda se vypisování dluhopisů a realizovaný zápočet na poskytnutou zápůjčku pozitivně odrazil rovněž v daňových povinnostech fyzických osob spojených se žalobkyní, není předmětem napadeného rozhodnutí ani daňového řízení. V bodu 122 není tato skutečnost relevantním způsobem argumentována. Naopak závěry žalovaného jsou v souladu s těmi, které soud již shora vysvětlil.
111. Z uvedených důvodů soud uzavírá, že žalobní námitka není důvodná.
112. Pokud se žalobkyně dovolává rozsudku ve věci *K-T-V Domeana* (č. j. 10 Afs 289/2021-42), městský soud ve stručnosti shrnuje, že Nejvyšší správní soud v něm posuzoval, zda daňové orgány správně aplikovaly obecný zákaz zneužití daňového práva na jednání žalobkyně, které spočívalo v úhradě smluvní pokuty uplatněné jako daňový náklad podle § 24 odst. 1 a odst. 2 písm. zi) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a vyslovil, že zneužitím práva v daňových věcech se rozumí situace, kdy i přes formální naplnění požadavků zákona nedošlo k naplnění jeho účelu a smyslu (objektivní podmínka) a zároveň hlavním či převažujícím účelem jednání daňového subjektu bylo získání daňové výhody (subjektivní podmínka). Naplnění obou podmínek je nutné zkoumat s ohledem na všechny skutkové okolnosti konkrétního případu.
113. Z uvedeného lze dovodit, že zneužitím práva se rozumí situace, kdy je dána:
- Objektivní podmínka – i přes formální naplnění požadavků zákona nebyl naplněn jeho účel a smysl.
- Subjektivní podmínka – hlavním či převažujícím účelem jednání daňového subjektu bylo získání daňové výhody.
- Obě podmínky přitom musí být splněny současně a zkoumají se v kontextu všech skutkových okolností.
114. Při zkoumání objektivní podmínky je nutné vymezit smysl a účel konkrétního ustanovení zákona (např. § 24 odst. 1 ZDP – uznání nákladů souvisejících s dosažením, zajištěním a udržením příjmů).
115. Při zkoumání subjektivní podmínky se hodnotí, zda jednání mělo reálné ekonomické opodstatnění, nebo zda šlo o umělé vytvoření podmínek pro uplatnění daňové výhody. Propojenost osob může být indicií, ale není definičním znakem.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

116. V případě žalobkyně emise korunových dluhopisů s úrokem 9,2 % p.a. nahradila stávající závazky s úrokem 1,05–3,15 %. Smyslem ust. § 24 odst. 1 ZDP je uznat náklady, které mají ekonomické opodstatnění pro dosažení příjmů. Zde však nedošlo k získání nových externích prostředků, pouze k zápočtu vůči spojeným osobám (§ 23 odst. 7 ZDP). To ukazuje na odklon od účelu zákona. Refinancování nevedlo k žádnému podnikatelskému záměru ani k zajištění financování, ale pouze k umělému navýšení daňově uznatelných nákladů prostřednictvím vyšší úrokové sazby. Hlavním cílem byla tedy daňová výhoda.
117. Žalobkyně tvrdí, že dlouhodobě usilovala o získání externího financování a oslovovala i další investory, přičemž svědci potvrdili, že možnost dluhopisového financování byla zvažována již v roce 2005. Soud tuto skutečnost nijak nerozporuje, nicméně sama o sobě nemůže změnit závěry, k nimž dospěl žalovaný. Skutečnost, že žalobkyně v minulosti zvažovala různé varianty financování, nevypovídá o ekonomickém smyslu konkrétní transakce realizované v roce 2012.
118. Žalobkyně mohla přistoupit k další zápůjčce, uzavřít úvěrovou smlouvu nebo vydat dluhopisy. Ve všech případech by ekonomické opodstatnění spočívalo v tom, že žalobkyně získá dodatečné finanční prostředky pro své podnikání. To se však v projednávané věci nestalo. Vydáním korunových dluhopisů a jejich úpisem spojenými osobami se ekonomická situace žalobkyně nijak nezlepšila; naopak se zhoršila, neboť došlo ke zvýšení úrokových nákladů, které byla povinna svým věřitelům hradit. Ekonomické opodstatnění takové transakce není podle soudu nijak zřejmé.
119. Shodně se žalovaným tedy městský soud uzavírá, že korunové dluhopisy byly v nyní řešené věci vydány bezdůvodně, proti účelu a smyslu zákona. Převažujícím účelem nastavené situace bylo zatížení žalobkyně nákladovými úroky společně s nezdaněným vyplácením úroků upisovatelům, kterými byly spojené osoby. V případě žalobkyně tak byly rozhodně naplněny podmínky pro aplikaci institutu zneužití práva.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

120. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým bylo odvolání žalobkyně zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobkyní nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
121. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. listopadu 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu